

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ առողջատորի եզրակացություն

«Պրոմեթեյ Բանկ» սահմանափակ
պատասխանատվությամբ ընկերություն
31 դեկտեմբերի 2015թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ առևլիսորի եզրակացություն	1
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

Անկախ առողջութրի եզրակացություն

Գրակա Թորիսոն ՓԲԸ

ՀՀ, ք. Երևան 0012

Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964

Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC

8/1 Vagharsyan str.

0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964

F + 374 10 260 961

www.grantthornton.am

«Պրոմեթեյ Բանկ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության մասնակիցներին և խորհրդին.

Մեր կողմից իրականացվել է «Պրոմեթեյ Բանկ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության (այսուհետ՝ Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունների առողջիւտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսարվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Առողջութրի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք առողջիւտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված առողջիւտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է առողջիւտը պլանավորել և անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից գերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Առողջութրական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող

Վաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաքյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ առողջապահության գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս՝ առողջապահության մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշնաբիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ թե ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Առողջապահության աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և դեկավարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաշատի համապատասխան առողջապահությունը մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Սեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են «Պրոմեքեյ Բանկ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ հանձնաժամ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Հանգամանքների լուսաբանում

Սննդ Զեր ուշադրությունն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվությունների ծանոթագրություն 36-ի վրա: Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Բանկի գրքունեության անընդհատության սկզբունքից ելնելով: Հայատանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2014թ. որոշում է կայացրել բանկերի ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել 2017 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ: Բանկի բաժնեւտերերի և ղեկավարության հավաստիացմանը նշված պահանջի իրականացումը Բանկը կապահովի կանոնադրական կապիտալի համարման և նորմատիվային կապիտալի այլ տարրերի աճի հաշվին: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվել այս հանգամանքի առնչությամբ:

Գազիկ Գյուլբուղաղյան
Տնօրեն-քաժնետեր

Վահագի Փայտ
Առնիսոն

Գյանք Թորմքոն ՓԲԸ
12 ապրիլի, 2016թ.
բ. Երևան

Ծահույթի կամ վճասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Դագար ՀՀ դրամ

		2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Ծանոթ	Ծանոթ	Ծանոթ	Ծանոթ
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	5,878,744	5,249,734
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(3,419,373)	(2,847,616)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		2,459,371	2,402,118
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	358,047	321,741
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(320,352)	(450,179)
Զուտ կոմիսիոն և այլ ծախսեր		37,695	(128,438)
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	596,551	439,314
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ օգուտ		21,238	247,889
Այլ եկամուտներ	9	120,007	379,115
Արժեգրկման ծախս	10	(66,637)	(361,920)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(994,721)	(1,063,054)
Դիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների անորտիզացիա	19	(267,881)	(167,690)
Այլ ծախսեր	12	(715,712)	(550,817)
Ծահույթ մինչև հարկում		1,189,911	1,196,517
Ծահութահարկի գծով ծախս	13	(283,258)	(228,754)
Տարվա շահույթ		906,653	967,763
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Դողվածներ, որոնք հետազայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վճասում			
Դիմնական միջոցների վերագնահատում		-	2,022,783
Զվերադասակարգվող հողվածներին վերաբերող շահութահարկ		-	(404,557)
Զուտ օգուտ հողվածներից, որոնք հետազայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վճասում		-	1,618,226
Դողվածներ, որոնք հետազայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վճասում			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վճաս		(195,091)	(440,588)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վճասին փոփոխության զուտ օգուտ		(70,134)	(274,334)
Վերադասակարգվող հողվածներին վերաբերող շահութահարկ		53,045	142,985
Զուտ վճաս հողվածներից, որոնք հետազայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վճասում		(212,180)	(571,937)
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		(212,180)	1,046,289
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		694,473	2,014,052

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

Ծանոթագր	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
----------	-------------------------------------	-------------------------------------

ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրամ համարժեներ	14	14,559,127	15,895,791
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	8,923,705	5,805,918
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16	-	27,026
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17	36,748,049	36,768,073
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	18	488,387	137,414
Հետգննան պայմանագրերով գրավադրված արժեքներ	28	8,587,674	10,098,647
Կանխավճարներ՝ շահութահարկի գժով			107,072
Դիմական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	19	4,000,777	4,171,377
Բռնագանձված ակտիվներ	20	4,640,976	4,652,163
Այլ ակտիվներ	21	61,889	112,591
 Ընդամենը՝ ակտիվներ		78,010,584	77,776,072

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱՆ

Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	10,520,133	11,241,975
Առևտորյան ֆինանսական պարտավորություններ	15	794,781	3,106,052
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	33,120,887	29,264,468
Թողարկված պարտքային արժեքներ	24	-	5,908,602
Այլ փոխառություններ	25	493,680	740,557
Ստորադադար փոխառություններ	26	8,413,023	3,613,413
Ընթացիկ շահութահարկի գժով պարտավորություն		772	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	497,578	440,772
Այլ պարտավորություններ	27	303,112	288,088
 Ընդամենը՝ պարտավորություններ		54,143,966	54,603,927

ՄԵՔԱԿԱՆ ԼԱՎԻՏՈՎԱԼ

Կանոնադրական կապիտալ	29	14,400,000	14,400,000
Գլխավոր պահուստ		52,075	52,075
Այլ պահուստներ		1,253,284	1,525,120
Չբաշխված շահույթ		8,161,259	7,194,950
 Ընդամենը՝ մեքական կապիտալ		23,866,618	23,172,145

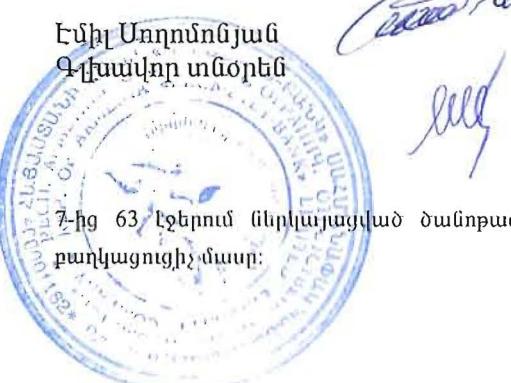
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ

78,010,584 **77,776,072**

Ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներկայացված 3-ից 63 էջերում, ստորագրվել են 2016թ. ապրիլի 12-ին Բանկի գլխավոր տնօրենի և գլխավոր հաշվապահի կողմից:

Էմիլ Առղունյան
Գլխավոր տնօրեն

Ավարդ Մկրտումյան
Գլխավոր հաշվապահ

7-ից 63 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

ՍԵՒԻՖԱԼԿԱՆ ԼԱՎԱՀԻՏԱԼՈՒՄ ՎԻՌԱՀԻՆԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՉՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար ՀՀ դրամ

	Կանոնա- դրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրում- ների գծով վերագնա- հատման պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի միջոցների գծով վերագնա- հատման պահուստներ	Զբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	14,400,000	52,075	480,429	-	7,120,589	22,053,093
Հահարաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	(895,000)	(895,000)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	(895,000)	(895,000)
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	967,763	967,763
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	2,022,783	-	2,022,783
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից կամ իրացումից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(1,598)	1,598	-
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վճառ	-	-	(440,588)	-	-	(440,588)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վճարին փոխանցած զուտ օգուտ	-	-	(274,334)	-	-	(274,334)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	142,985	(404,557)	-	(261,572)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(571,937)	1,616,628	969,361	2,014,052
Հաշվեկշիռը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,400,000	52,075	(91,508)	1,616,628	7,194,950	23,172,145
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	906,653	906,653
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(59,656)	59,656	-
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վճառ	-	-	(195,091)	-	-	(195,091)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վճարին փոխանցած զուտ օգուտ	-	-	(70,134)	-	-	(70,134)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	53,045	-	-	53,045
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(212,180)	(59,656)	966,309	694,473
Հաշվեկշիռը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,400,000	52,075	(303,688)	1,556,972	8,161,259	23,866,618

7-ից 63 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

2015թ. դեկտեմբերի 31-
ին ավարտված տարվա
համար

2014թ. դեկտեմբերի
31-ին ավարտված
տարվա համար

Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Ծահույթ մինչև հարկումը	1,189,911	1,196,517
Ծագրություններ		
Մաշվածության և ամորտիֆացիոն մասհանումներ	267,881	167,690
Ղիմնական միջոցների օտարումից գուտ օգուտներ	-	(5,175)
Արժեզրկման ծախս	66,637	361,920
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների վերագնահատումից վճառ	2,081	26,460
Զուտ (օգուտ)/վճառ ոչ արևորային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	64,786	(192,840)
Ստացվելիք տոկոսներ	(167,060)	(106,030)
Վճարվելիք տոկոսներ	6,448	-
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները (Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում	1,430,684	1,448,542
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(3,191,259)	(1,558,472)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(604,560)	3,307,594
Ղետօնման պայմանագրերով վաճառված արժեքորեն	(800,298)	(4,917,962)
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	24,945	(53,486)
Ղաճախորդներին թրված վարկեր և փոփոխություններ	(242,370)	(5,422,914)
Բնագանձված ակտիվներ	173,054	235,691
Այլ ակտիվներ	34,907	(43,594)
Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում		
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(590,166)	5,981,586
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	3,528,677	(35,986)
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	(3,935)
Այլ պարտավորություններ	52,121	113,635
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	(184,265)	(949,301)
Վճարված շահութահարկ	(65,563)	(327,786)
Գործառնական գործունեությունից գուտ դրամական հոսքեր	(249,828)	(1,277,087)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ղիմնական միջոցների առք և ոչ նյութական ակտիվների առք	(97,281)	(331,479)
Ղիմնական միջոցների վաճառք	-	5,746
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(97,281)	(325,733)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Պարտքային արժեթղթերի թողարկում/(մարում)	(5,452,455)	1,478,973
Ծահարաժինների վճարում	-	(895,000)
Այլ երկարաժամկետ վարկեր	4,552,733	(245,913)
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(899,722)	338,060
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում	(1,246,831)	(1,264,760)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	15,895,791	16,394,988
Արտարժույթի փոխանակման ազդցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(89,833)	765,563
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 14)	14,559,127	15,895,791
Լրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	5,711,684	5,143,704
Վճարված տոկոսներ	(3,606,608)	(2,852,109)

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«Պրոմեթյուն» ՍՊԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնադրվել է 01.06.1990թ. և հանդիսանում է սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ «ՀՀ» օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 02.10.1991թ. «ՀՀ կենտրոնական բանկ» (այսուհետ՝ «ԿԲ») կողմից N27 արտոնագրային համարով:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, (ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը), ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժության և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և բվով 7 մասնաճյուղեր գտնվում են Երևանում, մեկ մասնաճյուղ՝ Գյումրիում, մեկ մասնաճյուղ՝ Աբովյան քաղաքում, մեկ մասնաճյուղ՝ Վանաձոր քաղաքում:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հանրապետության 44/2 փող., Երևան 0010, Հայաստանի Հանրապետություն:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարումակալան բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում քացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոշնդրությունը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրծատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները՝ պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, զնածը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Բանկի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, դեկազնական չեն կարող վատթարաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Բանկի դեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՍՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՍՍԽ) կողմից և Մեկնարարանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնարարանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՍՍԿ):

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով բացառությամբ հող, շենքերի, շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթը է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), բանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՍՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2015թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկն ավելի վաղ չեղ ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնարարություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չեղ կիրառվել: Զնայած ներքոհիշյալ ստանդարտներն ու փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառվել են 2015թ.-ին՝ դրանք որևէ էական ազդեցություն չունեն Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Սահմանված հատուցումների պլաններ՝ աշխատակիցների վճարմեր (ՀՀՍՍ 19 փոփոխություններ),
- ՖՀՍՍ 2010-2012թթ. տարեկան բարեփոխումներ,
- ՖՀՍՍ 2011-2013թթ. տարեկան բարեփոխումներ:

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կրնդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները Էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՍՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

ՀՀՍՍԽ-ն վերջերս թողարկել է ՖՀՍՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (2014), ներկայացնելով իր նախագծի ավարտ՝ փոխարինելու ՀՀՍՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է ՀՀՍՍ 39-ի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման ուղեցույցի մեծ փոփոխություններ, և ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների արժեգրկման նոր «ապասվող վարկային կորուստ» մոդելը: ՖՀՍՍ 9-ը տրամադրում է նաև հեջի հաշվառման կիրառման նոր ուղեցույց:

Բանկի ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի ՖՀՍՍ 9-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Նոր ստանդարտը պետք է կիրառվի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

Հետևյալ նոր և փոփոխված ստանդարտները, բարեփոխումները հավանաբար նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մերողների պարզաբանում (ՀՀՍՍ 38 և ՀՀՍՍ 16 փոփոխություններ)*
- *2012-2014թթ. ՖՀՍՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ տարբեր չափամիջներով*
- *Բացահայտման նախաձեռնություն (ՀՀՍՍ 1 փոփոխություններ)*

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափամիջները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահպող կամ ֆինանսական

արդյունքներով՝ ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, շահույրի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդ:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեգրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույթը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պյամանագրային պյամաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պյամանագրային և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Ծահարաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, եթե Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է: Ծահարաժիններից եկամուտը ՀՀ հարկային օրենսդրությամբ հարկման ենթակա չէ:

Զուտ առևտրային եկամուտ

Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահարաժիններից և արտարժության տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների վերահաշվարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրույթամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեքը բերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեբերելի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեբերելի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ

կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժությային հողվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժությային հողվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հողվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահպող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հողվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հողվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները:

	2015թ. դեկտեմբերի 31	2014թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	483.75	474.97
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	528.69	577.47

4.3 Հարկում

Ծահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ծահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչ դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույթներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, եթե ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը իմմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը նեկանարանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեջողի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գործվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դրստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահպող միջոցներից (բացառությամբ Արթա Վճարային համակարգով իրականացվող փոխաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռք բերման օրից 90 օր է, որոնք հեշտությամբ փոխարկելի են հայտնի կանխիկ գումարների, և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ավանդային հաշվիներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրությի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի դեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեգրկումից պահուստների գումարներով:

4.6 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, եթե ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահպող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրությի մերորդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են՝ ըստ հետևյալ կատեգորիաների:

- ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող, իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,
- մինչև մարման ժամկետը պահպող ներդրումներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի դեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է ամերաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահպող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարծ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում դեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվուպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահպող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքանակությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաշափում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների

գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագրի չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, եթե:

- Այդպես վարկելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեքորդերի տեսքով բողոքված արժեքորդերը:
- Որոշ ներդրումները, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային բաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեքորդերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող, բացի այն դեպքերից, եթե դրանք օգտագործվում են հեջափորման նպատակով: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից շահույթը և վճարը արտացոլվում են շահույթի կամ վճարի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Մինչև մարման ժամկետը պահպող ներդրումներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահպող, եթե Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահպող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը՝ հանած գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և ղերհոտորական պարտքեր

Վարկերը և ղերհոտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտք վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Եթե տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ եթե վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վճարի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները շափում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ շունչեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ենթադրույթով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը նշտարիք է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսների գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վճարը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեգրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վճարը վերածնակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վճարի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահարաժենները շահույթի կամ վճարի և այլ համապարփակ ֆինանսական արժեքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, եթե Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահարաժենները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ գեղշված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից պահպանակ, կորուստները:

4.7 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն

արժեգրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և եթե այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեգրկումից կորստի օրյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառունների խումբն ունեն զգայի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, զրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չճարտումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեգրկման օրյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեգրկման օրյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեգրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Եթե առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեգրկման վերաբերյալ, արժեգրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա դաշտերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեգրկման պահուստի միջոցով, արժեգրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վճարի և այլ հանապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահպան ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույթ, ցանկացած արժեգրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույթը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույթն է: Բանկը կարող է արժեգրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած զրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե զրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեգրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունարերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, զրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոնները:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեգրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեղոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխությունները գործազրկության դրույթներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և եթե բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեգրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեգրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեգրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեղիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեգրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Բանկը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեգրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վերանայված վարկեր

Որտեղ հնարավոր է, Բանկը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Եթե վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Դեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեգրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Եթե վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեգրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեգրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերածակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վճարի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օրյետիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապահովագում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապահովում է, եթե՝

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջորդյամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգայի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգայի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգայի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Եթե շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխառությունը գումար:

Եթե շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրս գրված վաճառքի և/կամ զննան օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ զնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով զնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), եթե շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապահովագում է, եթե այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխառուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն եականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների եական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է իհն պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի պահանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան

հաշվելշուային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վճասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.9 Ուղղություններ և հակադարձ ռեացիոն համաձայնագրեր

Հետզննան պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեացիոն») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզննան պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, եթե գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզննան պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվելշուային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշվելշուային հաջողականությունը:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեացիոն») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջման ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետզննան պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեջողը:

Եթե հակադարձ ռեացիոն պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

4.10 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգտաները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Զերքերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նախական պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարերությունը հաշվառվում է շահույթի կամ վճասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Չուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.11 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգտաները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքերը և հողը ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Եթե ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիֆացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափները՝

	Օգտակար ժառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույթ (%)
Շենքեր	40	2.5
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	3	33.3
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ քննույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիֆացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեգրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիֆացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վճարի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ քննույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, եթե հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կիսուն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վճարը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից գուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հողը և շինությունները վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, եթե նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և դրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, քայի այն դեպքերից, եթե այն

փոխսհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բայց այն դեպքերից, երբ այն փոխսհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Հիմնական միջոցների օգտագործմանը զուգահեռ, տվյալ ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարրերությունը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացում և զնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամատեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գույտ արժեքից նվազագույնով:

4.15 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.16 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, բողարկված արժեքորդերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մերողը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վճարի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.17 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխառություն երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վճարների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքները տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.18 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, եթե Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կապահանջման տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.19 Սեփական կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալ

Նոր փայամասերի բողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորնան դեպքից, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Եթե բողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է փայամասերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաբվով շահաբաժնները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն եթե դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաբվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաբվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների իրապարակման ամսաբիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժնները բացահայտվում են:

Բաժնետերերին վճարվող շահարաժինները վճարվում են հարկված շահույթից և ՀՀ հարկային օրենսդրության համաձայն՝ հարկման ենթակա չեն:

Դիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.20 Դաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրութեան հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն եթե դա բույլատրում է համաձայն ՖՀՍՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՍՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի դեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսարկի դրույթամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրություններ, հիմնական պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, իիձք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են դեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (եթե ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար դեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Վեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չեն, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, դեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրույթամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 32):

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են ՀՀ պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Ակզենտական ճանաշման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականցվում է կապիտալում:

Ածանցյալ գործիքներ

Ակտիվ շուկայում չհաշվառվող ֆինանսական ածանցյալ գործիքների իրական արժեքները սահմանվում են գնահատման մեթոդների կիրառմամբ: Ածանցյալ գործիքների գնահատումը ներառվում է մեկ արժութային տոկոսադրույթի ավովի, բազմարժութային տոկոսադրույթի ավովի գործարքներում և փոխարժեքի ֆորվարդային պայմանագրերում: Այս գործարքների իրական արժեքը սահմանվում է որպես հաստատուն դերիտորական պարտերի և լողացող պարտավորության ներկա արժեքների միջև տարբերություն կամ հակառակը: Լողացող պարտավորության ներկա արժեքը սահմանվում է ըստ գրոյական արժեկտրոնային կորից ստացված գեղային գործոնների: Եթե գնահատման մեթոդները կիրառվում են իրական արժեքը սահմանելու համար, դրանք հաստատվում կամ պարբերաբար վերլուծության են ենթարկվում որակավորված մասնագետների կողմից՝ անկախ առաջացման պայմաններից: Այնքանով, որքանով գործնականում հնարավոր է, մոդելները կիրառում են միայն դիտարկելի տվյալները, այնուամենայնիվ, այնպիսի ոլորտներում, ինչպիսին պարտքային ռիսկն է (հնչան սեփականատիրոջ, այնպես էլ պայմանագրային գործընկերոջ), փոփոխականությունները և կոռելյացիաները պահանջում են Կեկավա բության գնահատականը: Այս ապագա դրամական միջոցներից ցանկացածի գերազանահատումը և թերագնահատումը կարող է պահանջել այս ածանցյաների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտում:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 31):

Վարկերի և այլ փոփոխատվությունների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոփոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթիվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, դեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, եթե անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոփոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատքարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների (տես՝ ծանոթագրություն 30):

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, եթե դրա իրական արժեքի նվազումը եական է կամ կրում է երկարատև բռնույթ: Որոշելու համար եական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, եթե առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Նազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Վարկեր և փոխառվություններ հաճախորդներին	4,104,519	3,918,625
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	920,351	850,250
Նակադարձ ռեպո գործառնություններ	499,496	241,817
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներ	284,466	131,774
Անհատապես արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	69,912	107,268
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	5,878,744	5,249,734
Հաճախորդների հաշիվներ	1,684,793	1,573,307
Ռեպո գործառնություններ	1,029,171	453,216
Ստորադաս փոխառություն	286,537	287,996
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	292,586	274,060
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	76,622	190,738
Այլ փոխառություններ	49,664	68,299
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3,419,373	2,847,616

7 Կոմիսիոն և այլ վճարմերի տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ 2015 2014

Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	214,263	194,707
Վճարման քարտերով գործառնություններ	73,148	66,003
Դրամարկղային գործառնություններ	29,114	22,096
Այլ վճարմեր և կոմիսիոն եկամուտներ	41,522	38,935
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարմերի տեսքով եկամուտներ	358,047	321,741
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	212,594	352,961
Վճարման քարտերով գործառնություններ	63,041	55,969
Թղրակցային հաշիվների սպասարկում	44,253	39,146
Այլ ծախսեր	464	2,103
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարմերի տեսքով ծախսեր	320,352	450,179

8 Զուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ 2015 2014

Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	655,968	987,255
Զուտ վնաս ածանցյալ գործիքների իրացումից	(57,336)	(521,481)
Զուտ վնաս ածանցյալ գործիքների վերագնահատումից	(2,081)	(26,460)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	596,551	439,314

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ 2015 2014

Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթի փոխանակումից զուտ եկամուտ	-	192,840
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	92,912	147,623
Երաշխիքների և ակրեդիտվածների թողարկումից ստացված եկամուտ	6,055	15,627
Հիմնական միջոցների վաճառքից զուտ եկամուտ	-	5,175
Եկամուտներ ակտիվներին վերաբերող շնորհներից	2,074	2,074
Շահաբաժններից եկամուտ	1,916	98
Այլ եկամուտ	17,050	15,678
Ընդամենը այլ եկամուտներ	120,007	379,115

10 Արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ 2015 2014

Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին (ծանոթագրություն 17)	57,661	335,397
Այլ ակտիվներ (ծանոթագրություն 21)	8,976	26,523
Ընդամենը արժեզրկման ծախս	66,637	361,920

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրամց վերաբերող հարկերը	986,485	1,056,948
Անձնակազմի ուսուցման ծախսեր	1,319	1,695
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	6,917	4,411
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	994,721	1,063,054

12 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Վարձակալության գծով ծախսեր	107,817	94,778
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	94,749	93,021
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթի փոխանակումից գուտ վճառ	64,786	-
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	64,743	59,733
Անվտանգության գծով ծախսեր	59,930	56,900
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	46,433	41,278
Գովազդի ծախսեր	43,621	35,685
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	30,333	33,410
Ներկայացուցական ծախսեր	33,503	30,735
Ինկասացիոն ծախսեր	21,602	25,170
Գրասենյակային ծախսեր	30,444	24,256
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	52,369	18,324
Գործուղման ծախսեր	5,186	13,755
Ֆինանսական հաշտարարի գծով ծախսեր	16,248	6,377
Այլ ծախսեր	43,948	17,395
Ընդամենը այլ ծախսեր	715,712	550,817

13 Չափութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	178,922	161,437
Նախորդ տարիների շափութահարկի ճշգրտում	(5,515)	7,923
Հետաձգված հարկ	109,851	59,394
Ընդամենը շափութահարկի գծով ծախս	283,258	228,754

Հայաստանի Հանրապետությունում շափութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2014թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՍՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջանում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շափութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	2015	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	
			2014	2014
Շահույթ մինչև հարկումը	1,189,911		1,196,517	
Շահութահարկ 20% դրույքաչափով	237,982	20	239,303	20
Զնվագեցվող ծախսեր	37,418	3	14,804	1
Արտաքույթի (դրական)/բացասական փոխարժեքային տարբերություն	12,957	1	(38,568)	(3)
Ածանցյալ գործիքների բացասական փոխարժեքային տարբերություն	416	-	5,292	-
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	(5,515)	-	7,923	1
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	283,258	24	228,754	19

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույքամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Իյլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Այլ դեկտեմբերի 31-ի դրույքամբ	
				2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույքամբ	
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	22,878	-	53,045	75,923	
Այլ պարտավորություններ	18,182	(7,054)	-	-	11,128
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	41,060	(7,054)	53,045	87,051	
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(6,337)	(919)	-	(7,256)	
Դիմնական միջոցներ	(400,544)	19,765	-	(380,779)	
Դաշախորդներին տրված վարկեր, փոխառվածություններ	(66,888)	(117,368)	-	(184,256)	
Այլ ակտիվներ	(8,063)	(4,275)	-	(12,338)	
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(481,832)	(102,797)	-	(584,629)	
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(440,772)	(109,851)	53,045	(497,578)	

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույքամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Իյլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Այլ դեկտեմբերի 31-ի դրույքամբ	
				2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույքամբ	
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	-	-	22,878	22,878
Այլ պարտավորություններ	14,372	3,810	-	-	18,182
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	14,372	3,810	22,878	41,060	
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(8,388)	2,051	-	(6,337)	
Դիմնական միջոցներ	(234)	4,247	(404,557)	(400,544)	
Դաշախորդներին տրված վարկեր, փոխառվածություններ	(923)	(65,965)	-	(66,888)	
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(120,107)	-	120,107	-	
Այլ ակտիվներ	(4,526)	(3,537)	-	(8,063)	
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(134,178)	(63,204)	(284,450)	(481,832)	
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(119,806)	(59,394)	(261,572)	(440,772)	

2012թ. հարկային օրենսդրության փոփոխությունների արդյունքում փոխվել է Բանկի վերագնահատված հիմնական միջոցների հարկային բազան, և 2014թ.-ին Բանկը ձևավորել է հետաձգված հարկային պարտավորություն հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստի գծով:

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	7,949,660	11,391,577
Կամիսկ դրամական միջոցներ	6,054,842	3,972,195
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	554,625	532,019
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,559,127	15,895,791

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվարկվել են Բանկի կողմից ներգրաված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի (2014թ.՝ 2%) և արտարժույթով որոշ միջոցների 20%-ի չափով ամրողությամբ ՀՀ դրամով: Այդ միջոցները 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 6,164,719 հազար դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6,628,655 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի նոստրո հաշիվներ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնական), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը:

2015թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները:

- Վարկի մարում գրավների տրամադրման միջոցով 161,867 հազար դրամ գումարով (2014թ.՝ 715,944 հազար դրամ):

15 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	5,351,696	3,706,100
Բանկերին տրամադրված վարկեր	1,741,662	-
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկեր	1,066,736	1,715,083
Ղեպնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	312,500	252,500
Ավանդներ բանկերում	264,816	-
Ստացվելիք միջոցներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	121,233	68,354
Այլ հաշիվներ	65,062	63,881
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,923,705	5,805,918

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է Արքա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

Ավանդները բանկերում ունեն 90 օրից ավել մարման ժամկետներ:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ հաշիվների կազմում ներառված է 65,062 հազար դրամ գումարը (2014թ.՝ 63,881 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է Master Card Վճարային համակարգում անդամակցության դիմաց սառեցված ավան:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեքների իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՅ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՅ պետական պարտատոմսեր	5,536,265	5,351,696	4,039,019	3,706,100
Ընդամենը հետզմնան պայմանագրերով գնված արժեքներ	<u>5,536,265</u>	<u>5,351,696</u>	<u>4,039,019</u>	<u>3,706,100</u>

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեքներից 794,781 հազար դրամ գումարի չափով արժեքները (2014թ.՝ 3,106,052 հազար դրամ) վերապաճառվել են երրորդ կողմին և դրանց գծով պարտավորությունը հաշվառվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության «Առևտրային պարտավորություններ» տողում:

16 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՅ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք
Վաճառքի համար պահպող ածանցյալներ	-	-	-	894,416	27,026
Սփոր գործարքներո- արտադրության	-	-	-	-	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>894,416</u>	<u>27,026</u>

Բանկի բոլոր սփոր գործարքները կնքված են օտարերկրյա գործընկերների հետ:

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՅ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Վարկեր	Օվերդրաֆտ և վարկային գծեր	Վարկային քարտեր	Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր
Վարկեր			32,522,585	34,484,880
Օվերդրաֆտ և վարկային գծեր			3,590,352	2,237,691
Վարկային քարտեր			705,025	610,297
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր			490,810	-
			37,308,772	37,332,868
Արժեգրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գոյու			(560,723)	(564,795)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ			<u>36,748,049</u>	<u>36,768,073</u>

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերում և փոխատվություններում ներառված հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը կազմում է 462,088 հազար դրամ (2014թ.՝ 320,011 հազար դրամ):

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույթը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 14.22% (2014թ.՝ 15.8%) և ԱՄՆ դրամով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի համար 11.18 % (2014թ.՝ 10.8%):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու վարկառու (2014թ.-ին՝ երկու), որին տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 5,765,521 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 7,144,319 հազար դրամ):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 442,385 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2014թ.-ին՝ 4,516 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների դիմաց:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեքների իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռությին արժեքը ներկայացվում է ստորև:

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	519,919	490,810	-	-
Ընդհանուր հետգնման պայմանագրերով գնված արժեքներ	519,919	490,810	-	-

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև:

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
	Արդյունաբե- րություն	Շինարա- բություն	Առևտուր	Սպառ- ողական ոլորտ	Հիփորեք	Սպասար- կում	Այլ Ընդհանուր
Վարկեր	9,688,156	1,442,477	11,840,018	5,232,931	3,137,168	3,746,117	2,221,905
Արժեգրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գումար	(83,881)	(77,470)	(187,440)	(70,527)	(50,824)	(78,463)	(12,118)
Զուտ վարկեր	9,604,275	1,365,007	11,652,578	5,162,404	3,086,344	3,667,654	2,209,787
							36,748,049

2014թ. դեկտեմբերի
31-ի դրությամբ

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունաբերություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական ոլորտ	Հիփորեք	Սպասարկում	Այլ Ընդամենը
Վարկեր	9,956,727	2,879,395	11,912,900	4,417,866	2,503,332	3,566,895	2,095,753
Արժեգույնից պահուստներ	(99,567)	(80,249)	(249,331)	(44,179)	(25,033)	(35,669)	(30,767)
Չափակերի և փոխառությունների գծով							
Զուտ վարկեր	<u>9,857,160</u>	<u>2,799,146</u>	<u>11,663,569</u>	<u>4,373,687</u>	<u>2,478,299</u>	<u>3,531,226</u>	<u>2,064,986</u>
							<u>36,768,073</u>

Վարկերի և փոխառությունների գծով արժեգույնից պահուստի շարժն ըստ դասերի հետևյալն է.

2015

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունաբերություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական ոլորտ	Հիփորեք	Սպասարկում	Այլ Ընդամենը
2015թ. հունվարի 1 դրությամբ	99,567	80,249	249,331	44,179	25,033	35,669	30,767
Տարվա ծախս/ (հակադարձում)	(23,924)	(2,779)	(72,950)	107,586	25,583	42,794	(18,649)
Զուտ (դրսգրում)/Վերադարձ	8,238	-	11,059	(81,238)	208	-	(61,733)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>83,881</u>	<u>77,470</u>	<u>187,440</u>	<u>70,527</u>	<u>50,824</u>	<u>78,463</u>	<u>12,118</u>
							<u>560,723</u>
Անհատական արժեգույն իմբային արժեգույն	16,759	69,394	106,101	19,016	29,398	53,278	-
Իմբային արժեգույն	67,122	8,076	81,339	51,511	21,426	25,185	12,118
	<u>83,881</u>	<u>77,470</u>	<u>187,440</u>	<u>70,527</u>	<u>50,824</u>	<u>78,463</u>	<u>12,118</u>
							<u>560,723</u>
Անհատապես արժեգույն վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեգույն պահուստներով գտելը)	99,297	288,729	220,231	81,844	76,309	148,205	-
							<u>914,615</u>

2014

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունաբերություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական ոլորտ	Հիփորեք	Սպասարկում	Այլ Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1 դրությամբ	89,037	62,898	62,033	30,100	21,055	32,165	16,503
Տարվա ծախս/ (հակադարձում)	44,552	(36,093)	221,790	107,938	(20,558)	3,504	14,264
Զուտ (դրսգրում)/Վերադարձ	(34,022)	53,444	(34,492)	(93,859)	24,536	-	(84,393)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>99,567</u>	<u>80,249</u>	<u>249,331</u>	<u>44,179</u>	<u>25,033</u>	<u>35,669</u>	<u>30,767</u>
							<u>564,795</u>
Անհատական արժեգույն իմբային արժեգույն	-	56,344	132,408	-	-	-	188,752
Իմբային արժեգույն	99,567	23,905	116,923	44,179	25,033	35,669	30,767
	<u>99,567</u>	<u>80,249</u>	<u>249,331</u>	<u>44,179</u>	<u>25,033</u>	<u>35,669</u>	<u>30,767</u>
							<u>564,795</u>
Անհատապես արժեգույն վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեգույն պահուստներով գտելը)	-	488,933	220,620	-	-	-	709,553

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վելուծությունն ըստ հաճախորդների
ունի հետևյալ տեսքը:

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ
Մասնավոր ձեռնարկություններ	25,604,353	27,639,460
Ֆիզիկական անձիք	8,758,055	6,896,958
Անհատ ձեռնարկատերներ	2,943,479	2,792,391
Ոչ առևտրային կազմակերպություններ	2,885	4,059
	37,308,772	37,332,868
Արժեգույնից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(560,723)	(564,795)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	36,748,049	36,768,073

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ
Հիփոթեքային	3,137,168	2,503,332
Սպառողական	2,999,633	1,426,832
Ավտոմեքենաների ծեռքբերման	811,027	1,048,100
Այլ	1,810,227	1,918,694
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր (համախառն)	8,758,055	6,896,958

Ինչպես նշված է 32 ծանոթագրությունում, 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժութային, իրացվելիության և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 35 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 31 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների ժամկետային վելուծությունը ներկայացված է 34 ծանոթագրությունում:

18 Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	346,256	-
Ոչ պետական պարտատոմսեր	99,306	94,589
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	42,825	42,825
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	488,387	137,414

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Զգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող

շուկայական տոկոսադրույթների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի գեղատուկու:

Բոլոր չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի բաժնենասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար չկա զնանշվող շուկա և Բանկը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույթների և մարմանը մնացած ժամկետների ներառում են:

Նազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	10.68-14.85	2016-2020	8.26-14.36	2015-2032
Ոչ պետական պարտատոմսեր	4.1	2025	4.1	2025

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 7,792,893 հազար դրամով իրական արժեքով (2014թ.՝ 6,992,595 հազար դրամ) վաճառվել են երրորդ անգամ ունայուն համաձայնագրերով՝ 6 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ունայուն համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետովությունում առանձին տողում (Ծանոթ. 28):

19 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հոդ և շենքեր	Վարձակալ. հիմն. միջ. գոտվ կապ. ներդր.	Համակարգ-չային տեխնիկա և սարքավորումներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
ՍԿԶԲՆԱԿԱՆ ԿԱՅ ՎԵՐԱԳՆԱՆՏՎԱԾ ԱՐԺԵՔ						
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,202,578	117,589	312,666	92,693	443,325	107,584
Ավելացում	83,354	298	174,722	42,174	30,185	746
Օտարում	-	(298)	(13,309)	(28,638)	(70)	- (42,315)
Վերագնահատում	2,022,783	-	-	-	-	2,022,783
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	(566,312)	-	-	-	-	(566,312)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,742,403	117,589	474,079	106,229	473,440	108,330
Ավելացում	1,614	-	57,779	1,118	10,102	26,668
Օտարում	-	-	(795)	-	-	(795)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,744,017	117,589	531,063	107,347	483,542	134,998
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՄԱՇՎԱԾԻԹՅՈՒՆ						
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	513,363	66,323	206,080	87,907	338,843	78,543
Տարվա ծախս	55,196	12,709	48,362	8,959	33,716	8,748
Օտարում	-	(18)	(13,309)	(28,347)	(70)	- (41,744)
Վերագնահատման ճշգրտումներ	(566,312)	-	-	-	-	(566,312)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,247	79,014	241,133	68,519	372,489	87,291
Տարվա ծախս	128,832	12,690	74,238	10,112	34,191	7,818
Օտարում	-	-	(795)	-	-	(795)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	131,079	91,704	314,576	78,631	406,680	95,109

Հող և շենքեր	Վարձակալ. հիմն. միջ. գոռվ կապ. ներդր.	Համակարգ-չային տեխնիկա և սարքա-վիրուսներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասեն-յակային սարքա-վորում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
ՆԱԾՎԵԿՇՈՎԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ						
Հաշվեկշիռային արժեք 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,612,938	25,885	216,487	28,716	76,862	39,889
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,740,156	38,575	232,946	37,710	100,951	21,039
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,689,215	51,266	106,586	4,786	104,482	29,041
						1,985,376

Ակտիվների վերագնահատում

Ընթերի վերագնահատումը կատարվել է 19 դեկտեմբերի 2014թ. անկախ գնահատողների կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատում 2,022,783 հազար դրամ գումարով: Իրական արժեքով շենքերի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Հիմնական միջոցների իրական արժեքի հիերարխիայի համար տես ծանոթագրություն 32.3-ը:

Անրողությամբ մաշված ակտիվներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամրողությամբ մաշված ակտիվների սկզբական արժեքը կազմում է 557,153 հազար դրամ (2014թ.՝ 452,610 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ոչինչ):

20 Բռնագանձված ակտիվներ

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ակտիվների մասնաբաները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև:

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	4,616,075	4,627,262
Այլ	24,901	24,901
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	4,640,976	4,652,163

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման գույտ արժեքից նվազագույնով:

Բանկի քաղաքանությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափում են հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

21 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դերհորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	32,250	43,721
Դրամական փոխանցումների համակարգերի գույն ստացվելիք գումարներ	61	32,158
	32,311	75,879
Արժեգումարից պահուստներ այլ ակտիվների գույն	(3,040)	-
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	29,271	75,879
Կանխավճարներ այլ հարկերի գույն	-	5,182
Պահեստ	15,423	14,626
Այլ	17,195	16,904
Ընդամենը ոչ ֆինանսական այլ ակտիվներ	32,618	36,712
Ընդամենը այլ ակտիվներ	61,889	112,591

Այլ ակտիվների գծով արժեգորկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
01 հունվար 2014	-
Տարվա ծախս	26,523
Դուրսգրում	(28,501)
Վերադարձ	1,978
31 դեկտեմբեր 2014	-
Տարվա ծախս	8,976
Դուրսգրում	(8,896)
Վերադարձ	2,960
31 դեկտեմբեր 2015	3,040

22 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոեպո համաձայնագրեր ՀՀ ԿԲ-ի հետ	6,509,610	9,808,310
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	1,745,069	964,348
Ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններից	208,521	306,216
Ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	203,650	117,820
Ոեպո համաձայնագրեր բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	1,853,283	45,281
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,520,133	11,241,975

Ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցները ունեն հաստատուն տոկոսադրույթներ:

2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսավան կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.74% (2014թ.՝ 10.86%), ԱՄՆ դրամով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 5.56% (2014թ.՝ 5.02%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2014: ոչինչ):

23 Պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ

Դազար ՀՀ դրամ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
-------------------------------------	-------------------------------------

Իրավաբանական անձինք

Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	7,399,718	6,856,905
Ժամկետային ավանդներ	996,393	578,830
	<hr/>	<hr/>
	8,396,111	7,435,735

Ֆիզիկական անձինք

Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	3,628,329	3,027,942
Ժամկետային ավանդներ	21,096,447	18,800,791
	<hr/>	<hr/>
	24,724,776	21,828,733

Ընդամենը պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ	33,120,887	29,264,468
--	-------------------	------------

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական/ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի, ակրեդիտիվների, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով համապատասխանաբար 864,740 հազար դրամ գումարով (2014թ.՝ 208,620 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների կենտրոնացում

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու կապակցված հաճախորդների խմբեր, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2014թ.-ին՝ երկու): 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 10,108,405 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 8,489,030 հազար դրամ):

2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 12.9% (2014թ.՝ 12.2%), ԱՄՆ դրամով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 8.1% (2014թ.՝ 8.4%):

24 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

10,000 հազար Եվրո արժողությամբ պարտատոմսերը թողարկվել են 2014թ-ին, տարեկան 5.5% տոկոսադրույքով և 5 տարի մարման ժամկետով:

2014թ-ին թողարկված պարտատոմսերը վաղաժամկետ ամբողջությամբ մարվել են և բողարկվել են նոր ստորադաս տոկոսային պարտատոմսեր (տես ծանոթագրություն 26):

Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը նախատեսված չեն երկրորդային շուկայում շրջանառելու համար:

«Պրոմեթբյ Բանկ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն
Նինանսական հաշվետվություններ
31 դեկտեմբերի 2015թ.

25 Այլ փոխառություն

Նազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	493,680	740,557
Ընդամենը այլ փոխառություն	493,680	740,557

ՀՀ կառավարության կողմից տրված վարկերը ներառում են վարկեր ստացված Գերմանա-Հայկական իհմնադրամի կողմից «Փոքր և միջին բիզնեսի վարկային ծրագրի» և «Տնտեսության կայունացման վարկավորման ծրագրի» շրջանակներում:

Ներգրաված վարկի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքները՝ 31 դեկտեմբերի 2015թ-ի դրությամբ կազմել է 9.2% (2014թ. 9.2%):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսադրույքների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2014թ.՝ ոչինչ):

26 Ստորադաս փոխառություններ

Նազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ ԿԲ-ից ստացված ստորադաս փոխառություններ Թողարկված պարտատոմսեր	3,106,286 5,306,737	3,613,413 -
Ընդամենը այլ փոխառություն	8,413,023	3,613,413

Բանկը 2011 թվականին ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է 3,600,000 հազար դրամի չափով ստորադաս փոխառություն, որի մարման ժամկետը սահմանված է 31 դեկտեմբերի 2016 թվականը: Տոկոսադրույքը կազմում է 8%:

2015թ. ընթացքում թողարկվել են 1000 Եվրո անվանական արժեքով 10,000 հատ տոկոսային ստորադաս պարտատոմսեր, տարեկան 5.5% տոկոսադրույքով և 5.1-5.9 տարի մարման ժամկետով:

27 Այլ պարտավորություններ

Նազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	66,602	75,304
Վճարվելիք գումարներ	98,583	26,560
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	165,185	101,864
Պարտավորություններ հարկերի գնով՝ բացառությամբ շահութահարկի	81,704	107,065
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	53,928	56,002
Այլ	2,295	23,157
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	137,927	186,224
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	303,112	288,088

Ակտիվներին վերաբերող շնորհմեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ Եկամտի ճանաչում (ծանոթ. 9)	56,002 (2,074)	58,076 (2,074)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	53,928	56,002

28 Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2015	2014	2015	2014
Վաճառքի համար մատչելի արժեքներ (ծանոթ. 15,18, 22)	8,587,674	10,098,647	8,362,893	9,853,591
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեքներ	8,587,674	10,098,647	8,362,893	9,853,591

Գրավադրված արժեքները այն ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գրավադրված են հետգնման պայմանագրերով այլ բանկերում, գործընկերոջ կողմից վաճառելու և կրկին վերագրավադրելու իրավունքով:

29 Սեփական կապիտալ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամրողությամբ վճարված փայտատիրական կապիտալը կազմում է 14,400,000 հազ. դրամ:

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի փայտատիրեր են.

Հազար ՀՀ դրամ	Վճարված կանոնադրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում
«Զակնեֆտազստրոյ-Պրոմեթեյ» ԲԲԸ	6,642,000	46.125
Վազգեն Գևորգյան	561,600	3.9
«Պրոմեթեյ Սիրի» ՍՊԸ	7,196,400	49.975
	14,400,000	100

2015 թվականի ընթացքում Բանկի կողմից շահարաժիններ չեն վճարվել: 2014 թվականի ընթացքում Բանկի կողմից վճարված շահարաժինները 2013 թվականի արդյունքների համար կազմում են 895,000 հազար դրամ:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշվներում արտացոլված կանոնադրական կապիտալի 5%-ի չափով:

30 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարրեր մեկնարանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջանել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկներում: Վեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, իմանվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնարանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնարանությունները կարող են տարրերվել, և եթե դեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնարանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է ենական լինել:

Վեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի դեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները ենական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, Երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարրեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Նազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Զօգտագործված վարկային գծեր	670,412	828,870
Տրամադրված երաշխիքներ	861,757	118,597
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	1,532,169	947,467

Վարկային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ ֆինանսական միջոցների պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը լավագույնս ներկայացված է այս պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարում:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – Բանկը որպես վարձակալող

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է:

Նազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ
Մինչև 1 տարի	94,950	103,384
1-5 տարի	175,001	219,890
5 տարուց ավելի	30,450	43,050
Ընդհանուր պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	300,401	366,324

Կապիտալ բնույթի պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 19 ծանոթագրություններում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հասուն բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վճարի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ոխուն, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, դեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում Վազգեն Գևորգյանը, ով կապակցված է Բանկի մյուս բաժնետերերի հետ:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և սուլուսարթույրներից ելնելով:

Գործադրների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսները հետևյալն են:

Հազար ՀՀ դրամ	2015		2014	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Նամակուրդներին տրված վարկեր և փոխառվություններ				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ	347,555	326,695	157,372	285,301
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	261,675	921,398	271,926	745,449
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(457,555)	(884,182)	(81,743)	(704,055)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	151,675	363,911	347,555	326,695
Արժեգույնից պահուստ	(1,062)	(2,547)	(3,476)	(3,267)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	150,613	361,364	344,079	323,428
Պարտավորությունների հաճախորդների մկանամբ				
Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	1,127,954	986,060	527,166	779,438
Տարվա ընթացքում ստացված	1,910,380	4,290,276	2,549,432	2,984,725
Տարվա ընթացքում վճարված	(1,887,697)	(4,245,042)	(1,948,644)	(2,778,103)
Ավանդների դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,150,637	1,031,294	1,127,954	986,060
Ծահուութի կամ վճարի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	25,165	34,190	21,235	31,065
Արժեգույնան (ծախս)/ հակադարձում	2,414	720	(1,902)	(414)
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	(100,350)	(81,697)	(70,620)	(79,995)
Սիջնորդավճարների գծով եկամուտ	1,037	1,730	699	1,039
Այլ եկամուտ	1,738	1,711	2,262	1,255
Այլ գործառնական ծախսեր	(1,692)	(2,162)	(470)	(268)

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են:

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	264,562	393,487
Ընդամենը դեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	264,562	393,487

Բանկի հետ կապված անձանց տարվա ընթացքում տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 1-15 տարվա ընթացքում և դրանց արդյունավետ տոկոսադրությը կազմում է 10.10-26.83% (2014թ.՝ 5.83-24.36%):

32 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի դեկավարությունը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահպող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ անշարժ գույքի գնահատման համար:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ): Դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

32.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Նազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրամց համարժեքներ	-	14,559,127	-	14,559,127
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	8,923,705	-	8,923,705
Դաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	36,748,049	-	36,748,049
Այլ ակտիվներ	-	29,271	-	29,271
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ	-	10,520,133	-	10,520,133
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	33,120,887	-	33,120,887
Ստորադաս փոխառություններ	-	8,413,023	-	8,413,023
Այլ փոխառություն	-	493,680	-	493,680
Այլ պարտավորություններ	-	165,185	-	165,185

Հազար ԴՐ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3		
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրամց համարժեքներ	-	15,895,791	-	15,895,791	15,895,791
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	5,805,918	-	5,805,918	5,805,918
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	36,768,073	-	36,768,073	36,768,073
Այլ ակտիվներ	-	75,879	-	75,879	75,879
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	11,241,975	-	11,241,975	11,241,975
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	29,264,468	-	29,264,468	29,264,468
Թողարկված պարտքային արժեքներ	-	5,908,602	-	5,908,602	5,908,602
Ստորադաս փոխառություն	-	3,613,413	-	3,613,413	3,613,413
Այլ փոխառություն	-	740,557	-	740,557	740,557
Այլ պարտավորություններ	-	101,864	-	101,864	101,864

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը նոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարծ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և գեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույթներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույթներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատաված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիբաված տոկոսադրույթ, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք գեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույթներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույթները կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 7% մինչև 24% տարեկան (2014թ.՝ 7.5% մինչև 22% տարեկան):

Արժեգրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների նկատմամբ

Ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների ավանդների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով գեղչված դրամական հոսքերի մեքողը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ավանդների համար առաջարկվող

որույրաչափերը: Յպահանջ վճարվելիք ավանդների իրական արժեքը հաշվետու ամսաբվին վճարվելիք գումարն է:

Թողարկված արժեքեր, այլ փոխառություններ

Ֆիքսած և չգնանշվող տոկոսադրույթներով փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը սահմանվում է, ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք գեղչվում են նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր պարտքային գործիքների տոկոսադրույթներով:

32.2 Իրական արժեքով չափող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական պահպան				
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	99,306	346,256	-	445,562
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեքեր	-	8,587,674	-	8,587,674
Ընդամենը	99,306	8,933,930	-	9,033,236
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	-	794,781	-	794,781
Ընդամենը	-	794,781	-	794,781
ԶՈՒ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	99,306	8,139,149	-	8,238,455

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական պահպան				
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	94,589	-	-	94,589
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեքեր	-	10,098,647	-	10,098,647
Ածանցալ ֆինանսական ակտիվներ	-	27,026	-	27,026
Ընդամենը	94,589	10,125,673	-	10,220,262
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	-	3,106,052	-	3,106,052
Ընդամենը	-	3,106,052	-	3,106,052
ԶՈՒ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	94,589	7,019,621	-	7,114,210

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում 1-ին և 2-րդ մակարդակների միջև փոփոխություններ չեն կատարվել:

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Ցուցակած ներդրումներ

Ցուցակած պարտատոմսերը թողարկվել են Ռուսաստանում հրապարակայնորեն ցուցակած ընկերությունների կողմից:

Հցուցակած բաժնեմասային ներդրումներ

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը «Արքա» և «Ա.ՋՈՒ» չգնանշված բաժնեմասային ներդրումներում չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից։ Մեփական կապիտալի այս ներդրումների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծան. 18-ը։

Աժանցյամեր

Եթե ածանցյալները շրջանառվում են կամ բորսայում, կամ բորսայից դուրս, Բանկը օգտագործում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փակման գինը։

Ընդհանրապես, Բանկի ածանցյալ գործիքները չեն շրջանառվում գործող շուկաներում։ Այս պայմանագրերի իրական արժեքները գնահատվում են՝ օգտագործելով այն գնահատման մեխանիզմը, որը առավելագույնս մեծացնում է դիտարկելի շուկայի գործիքների օգտագործումը, օր.՝ շուկայի արժույթի փոխանակման դրույթը։ Բանկի կողմից ներդրվող ածանցյալները ներառված են 2-րդ մակարդակում։

32.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափումը

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Հիմնական միջոցներ			
Շենքեր և նողատարածք	-	-	3,744,017
Ընդհանունը	-	-	3,744,017

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Հիմնական միջոցներ			
Շենքեր և նողատարածք	-	-	3,742,403
Ընդհանունը	-	-	3,742,403

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-դուռը

3-րդ մակարդակում դասակարգված Բանկի ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա։

Այս մակարդակում ոչ ֆինանսական ակտիվների տարեկան շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ

	Նինանսական միջոցներ	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,202,578	2,202,578
Վերագնահատման արդյունքում նաշվածության ճշգրտում	(566,312)	(566,312)
Այլ հանապարփակ եկանուտում ճանաչված օգուտ	2,022,783	2,022,783
Առք	83,354	83,354
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,742,403	3,742,403
Առք	1,614	1,614
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,744,017	3,744,017

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն դեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են Բանկի դեկավարության կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու անսարվին:

Հոդերի, շենքերի վերագնահատումը կատարվել է 19 դեկտեմբերի 2014թ. անկախ գնահատողների կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները:

33 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրութեան հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Կապակցված գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում				
	Համախառն ակտիվներ	Համախառն պարտավորություններ, հաշվանցում	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Հաշվեկշռում չճանաչված ֆինանսական գործիքներ	Զուտ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ.15)	5,351,696	-	5,351,696	5,536,265	(184,569)

Հազար ՀՀ դրամ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

**Կապակցված գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինանսական
վիճակի մասին հաշվետվությունում**

Ֆինանսական պարտավորություններ	Համախառն պարտավո- րություններ	Համախառն ակտիվներ, հաշվանցում	Ներկայացված գուտ արժեքներ	Հաշվեկշռում չճանաչված ֆինանսական գործիքներ	Զուտ
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ. 28)	8,362,893	-	8,362,893	8,587,674	(224,781)

Հազար ՀՀ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

**Կապակցված գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինանսական
վիճակի մասին հաշվետվությունում**

Ֆինանսական պարտավորություններ	Համախառն ակտիվներ	Համախառն պարտավո- րություններ, հաշվանցում	Ներկայացված գուտ արժեքներ	Հաշվեկշռում չճանաչված ֆինանսական գործիքներ	Զուտ
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ. 15)	3,706,100	-	3,706,100	4,039,019	(332,919)

Ֆինանսական պարտավորություններ	Համախառն պարտավո- րություններ	Համախառն ակտիվներ, հաշվանցում	Ներկայացված գուտ արժեքներ	Հաշվեկշռում չճանաչված ֆինանսական գործիքներ	Զուտ
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ. 28)	9,853,591	-	9,853,591	10,098,647	(245,056)

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն արժեքները և դրանց գուտ արժեքները, որոնք ներկայացվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ և բացահայտվել են վերոնշյալ աղյուսակներում, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ չափվում են համաձայն հետևյալ հիմունքների:

- վաճառքի և հետզննան պայմանագրերից, հակադարձ վաճառքի և հետզննան պայմանագրերից և արժեքների վարկավորումից և փոխառությունից առաջացած ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

34 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չգեղշված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 35.3-ում:

Հազար ՀՅ դրամ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցանկ 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, Ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, Ենթա- հանրա- գումար	Ընդա- մենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,559,127	-	-	14,559,127	-	-	-	14,559,127
Պահանջմեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,714,218	1,231,845	252,959	8,199,022	347,121	377,562	724,683	8,923,705
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվություններ	3,056,080	1,815,674	6,853,685	11,725,439	19,237,972	5,784,638	25,022,610	36,748,049
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	95,435	4,197	99,632	250,050	138,705	388,755	488,387
Հետզննան պայմանագրերով գրավադրված արժեքներ	794,781	142,063	88,042	1,024,886	6,509,626	1,053,162	7,562,788	8,587,674
Այլ ակտիվներ	29,271	-	-	29,271	-	-	-	29,271
	25,153,477	3,285,017	7,198,883	35,637,377	26,344,769	7,354,067	33,698,836	69,336,213
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,955,244	7,775	197,756	10,160,775	165,376	193,982	359,358	10,520,133
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	794,781	-	-	794,781	-	-	-	794,781
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	12,714,207	1,563,670	11,715,058	25,992,935	7,126,984	968	7,127,952	33,120,887
Ստորադաս փոխառություններ	278,747	919,837	1,927,539	3,126,123	5,286,900	-	5,286,900	8,413,023
Այլ փոխառություններ	-	-	247,633	247,633	246,047	-	246,047	493,680
Այլ պարտավորություններ	91,964	73,221	-	165,185	-	-	-	165,185
	23,834,943	2,564,503	14,087,986	40,487,432	12,825,307	194,950	13,020,257	53,507,689
ԶՈԼ ԴԻՐ	1,318,534	720,514	(6,889,103)	(4,850,055)	13,519,462	7,159,117	20,678,579	15,828,524
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ԾԵՂՔՎԱՃՐ	1,318,534	2,039,048	(4,850,055)		8,669,407	15,828,524		

Հազար ՀՅ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցանկ 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, Ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, Ենթա- հանրա- գումար	Ընդա- մենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15,895,791	-	-	15,895,791	-	-	-	15,895,791
Պահանջմեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,683,917	949,940	351,207	4,985,064	500,000	320,854	820,854	5,805,918
Մժանցայլ ֆինանսական ակտիվներ	27,026	-	-	27,026	-	-	-	27,026
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվություններ	579,821	1,696,415	7,649,879	9,926,115	19,829,182	7,012,776	26,841,958	36,768,073
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	3,752	-	3,752	-	133,662	133,662	137,414
Հետզննան պայմանագրերով գրավադրված արժեքներ	3,106,052	255,419	839,137	4,200,608	5,746,656	151,383	5,898,039	10,098,647
Այլ ակտիվներ	75,879	-	-	75,879	-	-	-	75,879
	23,368,486	2,905,526	8,840,223	35,114,235	26,075,838	7,618,675	33,694,513	68,808,748

Հազար ԴՐ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցանկ 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,978,485	959,754	299,754	11,237,993	3,982	-	3,982	11,241,975
Առևտույն ֆինանսական պարտավորություններ Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	3,106,052	-	-	3,106,052	-	-	-	3,106,052
Թողարկված պարտքային արժեքներ	35,893	-	98,009	133,902	5,774,700	-	5,774,700	5,908,602
Ստորադաս փոխառություններ Այլ փոխառություններ Այլ պարտավորություններ	13,413	-	-	13,413	3,600,000	-	3,600,000	3,613,413
	2,427	-	246,037	248,464	492,093	-	492,093	740,557
	101,864	-	-	101,864	-	-	-	101,864
	23,602,050	2,244,032	12,921,387	38,767,469	15,209,462	-	15,209,462	53,976,931
Զուտ Դիրք	(233,564)	661,494	(4,081,164)	(3,653,234)	10,866,376	7,618,675	18,485,051	14,831,817
Կուտակված ճեղքածք	(233,564)	427,930	(3,653,234)		7,213,142	14,831,817		

35 ՈՒՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաշաբեկի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը եական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատավոր պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի խորհրդողը և վարչությունը սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին մարմիններ:

Բանկի Խորհրդող

Խորհրդող պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է գործընթացների ներդրման, իրականացման և վերահսկման համար, որոնք կապված են ռիսկերի կառավարման հետ:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժնում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժնումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաշափերի համար: Տվյալ բաժինը նաև ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքը:

Ներքին առողջություն

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի առողջությունը է ներքին առողջությունը բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին առողջությունը բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է դեկարտության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի Խորհրդին և Վարչությանը:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Սոդեկում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայամնաները: Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագոյն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաշափերի վրա: Այս սահմանաշափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Բանկի Խորհրդին և Վարչությանը: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ պարտքային ռիսկի համապարփակ չափի, ռիսկի սահմանված սահմանաշափերի բացառությունների վերաբերյալ, իրացվելիության ցուցանիշների և ռիսկի աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ բնագավառների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների, ըստ ժամկետայնության: Վարչությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Յուրաքանչյուր օր ռիսկերի ստորաբաժանման կողմից տրամադրվում է հաշվետվություն վարչության անդամներին, որը ներառում է բանկային նորմատիվները, բանկի ընթացիկ հաշվեկշռը, եկամուտների և ծախսերի օրական փոփոխությունը և արտահաշվեկշռային հողվածների փոփոխությունը:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, եթե մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կրնկրեալ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հասուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

35.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխառությունների տրամադրմանը և ներդրմային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեքները և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպես նաև վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույն ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

35.1.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեզմեմտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեզմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ	Ոչ ՏՐՁԿ երկրներ	ՏՐՁԿ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,017,267	200,862	340,998	14,559,127
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,561,834	361,871	-	8,923,705
Դաշտորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	36,743,828	4,221	-	36,748,049
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	389,081	99,306	-	488,387
Դետայան պայմանագրերով գրավադրված արժեքներ	8,587,674	-	-	8,587,674
Այլ ակտիվներ	29,271	-	-	29,271
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	68,328,955	666,260	340,998	69,336,213
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	67,729,495	729,716	349,537	68,808,748

Ակտիվները դասակարգվում են, իմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

35.1.2 Ուխիկի սահմանաշափերի վերահսկողություն և զապողականություն

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաշափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաշափերը հաստատվում են Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի գծով վարկային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաշափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաշափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաշափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զապողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրաւ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զայելու համար: Համբուղանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զայման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են:

- Հիպոքրային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, այլ հիմնական միջոցները, պաշարները,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեղութերը:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերածնակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովում: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, ինչ որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեքները հիմնականում չեն ապահովում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	25,640,491	27,335,217
Պաշարներ	5,300,299	4,407,037
Շարժական գույք	2,260,867	1,731,798
Դրամական հոսքեր	1,635,633	1,840,349
Երաշխիքներ	1,036,157	780,533
Ուկի	465,256	468,798
Պետական պարտատոմսեր	490,810	-
Այլ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	67,109	439,671
Ավանդներ	277,857	208,620
Այլ	134,293	120,845
 Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	 37,308,772	 37,332,868

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չեն ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն բարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անոնից, որոնք բույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները

տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ սյարտավորությունները:

35.1.3 Արժեգրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեգրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեգրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեգրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործուներից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահարաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեգրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեգրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չափահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեգրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեգրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեգրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեգրկման օրյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեգրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեգրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեգրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նոյն կերպ՝ ինչ վարկերին:

Զարժեգրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեգրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՅ դրամ

2015

2014

Հաճախորդներին տրված վարկեր և
փոխառություններ

Արդյունաբերություն	0.1%	0.1%
Առևտուր	0.1%	0.2%
Սպառողական	1.3%	0.8%
Դիպութեք	0.1%	0.1%
Սպասարկում	-	0.1%
Այլ	1.0%	2.2%

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2015 և 2014թթ.
դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեղուկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխառությունները, որոնց գծով առկա են
մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց չարժեղուկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ
դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՅ դրամ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Մինչ 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ					
Արդյունաբերություն	12,670	-	14,130	20,768	47,568
Շինարարություն	-	-	-	389,858	389,858
Առևտուր	30,501	251,414	-	319,416	601,331
Սպառողական	11,901	18,257	23,710	56,654	110,522
Դիպութեք	-	10,379	15,075	27,148	52,602
Սպասարկում	-	28,354	26,943	1,426,847	1,482,144
Այլ	-	-	-	3,269	3,269
Ընդամենը	55,072	308,404	79,858	2,243,960	2,687,294

Հազար ՀՅ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Մինչ 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ					
Արդյունաբերություն	-	23,653	-	-	23,653
Շինարարություն	-	-	-	280,824	280,824
Առևտուր	57,812	-	3,267	198,378	259,457
Սպառողական	40,866	15,024	11,589	60,412	127,891
Դիպութեք	22,456	12,615	-	-	35,071
Սպասարկում	-	6,276	-	-	6,276
Այլ	846	-	-	-	846
Ընդամենը	121,980	57,568	14,856	539,614	734,018

35.2 Ծովայական ռիսկ

Ծովայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական
հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների
պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույթները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը

տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պրոտֆեների: Առևտրային պրոտֆենի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պրոտֆենը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտաքինացումներից բացի, Բանկը շունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

35.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույթների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազմեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույթների ճեղվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջափորձան ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույթների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատում մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույթներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույթը ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով՝ ներառյալ հեջափորձան գործիքների ազդեցությունը: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույթը ակտիվները 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույթների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոփի իրացման ժամկետների: Կապիտալ ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ
դրամ

2015

Արժույթ	Փոփոխությունների հիմնական տոկոսադրույթներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն				
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	-	(160)	-	(140,650)	(37,368)	(178,178)
Եվրո	+10	-	-	-	-	9,931	9,931
ՀՀ դրամ	(1)	-	161	-	144,812	39,180	184,153
Եվրո	(10)	-	-	-	-	(9,931)	(9,931)

Հազար ՀՀ
դրամ

2014

Արժույթ	Փոփոխություններ իիմանական տոկոսա- դրույթներում	Չուտ տոկոսային եկամտի գգայու- նություն	Կապիտալի գգայունություն					2014
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը	
ՀՀ դրամ	+1	-	(1,753)	(1,537)	(147,781)	(157,970)	(309,041)	
Եվրո	+10	-	-	-	-	9,459	9,459	
ՀՀ դրամ	(1)	-	1,753	1,537	147,781	157,970	309,041	
Եվրո	(10)	-	-	-	-	(9,459)	(9,459)	

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաշափեր արտարժութային դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով: Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրամական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2015		2014	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՍՍ դոլար	+5	14,641	+5	(37,411)
Եվրո	+5	(2,179)	+5	(3,665)

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	2015	
				ՀՀ դրամ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6,527,657	7,561,379	470,091	14,559,127	
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,167,074	2,684,615	72,016	8,923,705	
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	11,184,659	25,563,390	-	36,748,049	
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	389,081	99,306	-	488,387	
Հետզննան պայմանագրերով գրավադրված արժեքներ	8,587,674	-	-	8,587,674	
Այլ ակտիվներ	26,861	2,410	-	29,271	
	32,883,006	35,911,100	542,107	69,336,213	

Հազար ՀՀ դրամ				2015
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,240,336	279,794	3	10,520,133
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,557,938	30,007,447	555,502	33,120,887
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	794,781	-	-	794,781
Ստորադաս փոխառություններ	3,106,286	5,306,737	-	8,413,023
Այլ փոխառություն	493,680	-	-	493,680
Այլ պարտավորություններ	94,701	69,887	597	165,185
	17,287,722	35,663,865	556,102	53,507,689
Զուտ դիրք 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>15,595,284</u>	<u>247,235</u>	<u>(13,995)</u>	<u>15,828,524</u>
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին	<u>1,060,890</u>	<u>471,279</u>	<u>-</u>	<u>1,532,169</u>
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	35,842,518	31,959,959	979,245	68,781,722
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	19,322,604	33,667,000	987,327	53,976,931
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	-	921,442	(894,416)	27,026
Զուտ դիրք 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>16,519,914</u>	<u>(785,599)</u>	<u>(902,498)</u>	<u>14,831,817</u>
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին	<u>364,516</u>	<u>569,147</u>	<u>13,804</u>	<u>947,467</u>

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դրամը, բայց ներառում է նաև S&D&C-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության:

35.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սրբեային իրավիճակներում: Այս ռիսկի գսաման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 20%-ի չափով պահուատավորման գումար (տես ծանոթագրություն 14-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սրբեա գործունները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները նարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարրեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան։ Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան։

	Առողջ չարկած	
	2015թ, %	2014թ, %
Նեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.	28.60	28.79
(Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ)		
Ն22-Ընթացիկ իրացվելիություն	173.34	181.58
(Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)		

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարտում մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չգեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն։ Տես ծանրագործություն 34-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար։ Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես։ Մակայն Բանկի դեկարտությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ։

Դաշտը ՀՀ դրամ	Թպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	2015				
		1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ	9,956,179	12,715	231,730	280,946	230,930	10,712,500
ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ						
Կազմակերպությունների նկատմամբ	794,781	-	-	-	-	794,781
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	794,781	-	-	-	-	794,781
Պարտավորություններ	12,837,411	1,636,235	12,426,636	7,626,188	1,042	34,527,512
հաճախորդների նկատմամբ						
Ստորադաս փոխառություններ	288,263	1,026,610	2,180,851	6,334,503	-	9,830,227
Այլ փոխառություններ	-	-	277,974	257,018	-	534,992
Այլ պարտավորություններ	91,964	73,221	-	-	-	165,185
Ընդամենը չգեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	23,968,598	2,748,781	15,117,191	14,498,655	231,972	56,565,197
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	672,400	27,500	689,116	143,153	-	1,532,169

Դազար ՀՀ դրամ

2014

Ցանկացած կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Պարտավորությունների ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,047,266	964,440	326,145	5,213
Առևտորային ֆինանսական պարտավորություններ	3,106,052	-	-	-
Պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ	10,498,317	1,531,032	12,988,691	5,598,430
Թողարկված պարտաքանի արժեքներ	40,461	39,157	235,331	6,975,086
Ստորադաս փոխառություններ	13,413	-	-	4,026,959
Այլ փոխառություններ	2,427	-	254,733	570,381
Այլ պարտավորություններ	101,864	-	-	-
Ընդամենը չգեղշված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	23,809,800	2,534,629	13,804,900	17,176,069
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	10,466	92,540	335,286	509,175
				947,467
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Արտաքին սպառ պայմանագրեր	921,442	-	-	-
Արտահոսք	894,416	-	-	-

35.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը, խորհուրդը և վարչությունը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,

- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- երիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին առողջիւ կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին առողջիւ դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի դեկավարության այն ներկայացուցիչ հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

36 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով 1988թ. Բանկային Վերահսկողություն Բազեյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահարաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախարդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, Էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագննահատման և այլ պահուստները:

Ո-իսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև:

Նազար ՀՀ դրամ	Առողջ չարգած	
	2015	2014
Հիմնական կապիտալ	17,240,699	17,066,878
Լրացւցիչ կապիտալ	5,825,272	1,410,119
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	23,065,971	18,476,997
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	66,243,454	63,713,783
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	34.82%	29%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվել է ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափ՝ 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ:

Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի պահանջը Բանկը կապահովվի կանոնադրական կապիտալի համալրման և նորմատիվային կապիտալի հաշվարկին մասնակցող այլ տարրերի աճի հաշվին:

GrantThornton

www.grantthornton.am